

تصوير ابو عبد الرحمن الكردي

رَفْدَانِ رُوَيْبِي
له دوايه

جبيب محمد سعيد

تیشکی له قورئانه وه

رَوَّزَانِ رَوَّزَانِ
له دوايه

عبيد محمد سعيد

چاپخانهی (ارشاد) - بغداد

۱۴۰۵ ک - ۱۹۸۵ ز

سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ

پیشکش

پیشکش بیت به کۆمهالی ئیماندار له هه موو
سه رزه ویدا .. ئهوانه ی که به رامبه ر هیزی
خوانه ناسیی ئه وستن و به و که مژماره یی و که م تفاقیه ی
خۆیانهره خه ریکی بلا و کردنه یه ی بیرو باوه پری بیگه ردی
ئیسلا من ، بۆ ئه وه ی ئاده میزاد له جه ور و سته می نه فاما ن
و سته مکاران رزگار بکه ن و سه رفرازی روژی قیامت
.. یسن

پیشہ کی

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على رسو
الامين وآله وصحبه اجمعين ..

قوتایہ نازیزہ کانی قورٹانی یروز .. کومہ لم
یماندارى خواناس ، ہر کاتی دہستیان دایہ قورٹانی یروز
و بہ نازی لیکوئینہوہ و بہ گوئکردنی لہ خزمہ تب کہ
بوونہوہ ، خیرا ییری داپرش و ناره زوو بہرست گدیار
تئی بہر تہبتی .. شہیتان تہچتہ بن کلشیان و تیار
تہ گہ یہ نئی کہوا بہرہ سہ ندنی کومہ لسی خواناس برتییہ
لہ رمائی قہ لای ستمکاری و خرابکاریان و تیاچوونو
بہرژہ و ہندیہ ناپرہ و اکاتیان ..

کومہ لسی تیویزدان کہ ہست بہ روشنایی رینازو
قورٹان تہ کن و بہر آوردی تہ کن لہ گہ
بہرژہ و ہندیہ کاتیانا ، کہ تہنہا لہ تاریکہ شہودا باریزرا

ئەبن ، بىر ئەكەنەۋە پىۋىستە بە ھەموو شىۋە يەك دزى
 ھەلگىرانى قورئان بوۋستىن •• پىۋىستە پاتىرسىتىن ••
 ئازارى لاشەبى و دەروونىيان بىدەن •• گائە و سزاي
 سەخت بىخەنە كار بۆ دىل سارد كىرەنەۋە يان •• يەك لە
 دواى يەك ھەموو ھەنگاۋىت بگىرە بەر بۆ پەشىمان
 كىرەنەۋە يان و نەفر و توننا كىرەنەۋە ••

كۆمەلى مۇسلمانى كەم ھىز و كەم دەسلات ئەبى
 لە بەر دەم ئەم ھەموو ناپاكيى و بەدكارىيەدا ھەلۋىستى
 چۆن بى ؟!

ئەبى چۆن ئەخسە بىكىتى ئا رۇۋانى رەش و پىر
 ستم و ناپەۋايى بە ھەر بەرىچ ؟! لە كاتىكا ئەۋەندە
 ستم و ئازارى خوانەناسە بىن و ئىزدانە كان بە تىنە
 كە ھىۋاي سەرفرازىي بە ھىچ شىۋە يەك تروسىكەي
 دىيار نىيە ؟!

كۆمەلى مۇسلمان كاتىق لە دەۋرى قورئان كۆ
 ئەبىتەۋە ، چاك لاي رۈۋنە بە ھىۋاي ھىچ بەرژەۋە ئىدىيە كى

جیهانی نیه • خووا ستم و نازاری بی و چانی کافرانش
 شهوه زهنگی هتاوه به سه ریا •• به هر بارینکا سه برکا
 هر ستم و ناپه وایی ، فیز و دماری نه فامان ،
 نازار و سزای بیر لئی سه کراوه دینه به رجاوی •• له
 نرسی نهم به دکاری و تاوانکاریانه ، نادمیه کان
 دهسته پاچه له دووره وه و مستاون •• نه گهر نریک نه بنه وه
 نه وانیش نه سووتین ، دووریش نه که ونه وه زیانی تال و
 نالتوژی چه نده ها ساله گیری داون •• ناسچارن چاوه پئی
 بکن ••

کۆمه ئی موسلمان له بهر دم ستمکارانا و له بهر
 دم نادمیه کانی ترا به ئینکی داوه •• برپاری داوه هه لگری
 چرای سه رفرازی بی •• چۆنه مهیدانه وه و بانگی
 نادمیه کان نه کات بو شوئینکه وتی ریگی
 سه رفرازی •• وا خرابکارانش به هه موو توانایه کیانه وه
 هه ولی تواندنه وه ئی شه دن ••

له م کاته ناسکه دا کۆمه ئی موسلمان سه بیری
 ستمی ستمکاران و دهسته پاچه بی نادمیه کانی نر

نه کات ، خه ریکه دلی له رزه ی پتی که وئ و بهر که
نه گرتی . . له ولوو سهیری به ئته که ی نه کا که به
ناوی نایینی خواوه داو به تی ، که رایگه یان دووه
شوئکه و ته ی راستیه و مه بهستی په خشان کردنی چا که به
له سه ر زه و پیدا ، شهرم نه یگرتی . .

به لام خوی خواون به زه یی که له دلسوزی و
راستگویی کومه لی خون و یست نساگاداره ، دهستی یارمه نیی
بو درتژ نه کات . . ده رمانی نه م هه لوئسته ناله باره ی
پشکه ش نه کات ، تاله رزه ی پتی نه که وئ و له ناو
گپراوی پر مه تر سیدا نه خکتی . . هیدایه نی نه دا تا نا و پتی
بداته وه به لای قورئانه وه . . کومه نه نایه تک نه تیر ته
خواردوه تا ده رمانی ده ردی هه مور کومه لیکي موسلمان بیت
له هه مور کات و شوئیکا . .

نه م کومه له نایه نه ی که واین له خزمه تیا نا
فتک که ره وه ی دلی هه مور کومه لیکي ئیمان دارن ، له
کاتیکا که له ده وری قورئان کو نه بیته وه و بهر ژه وه ندیی
به رسته به دکاره کائیش دژی نه وه ستن . .

کۆمه‌لی خۆنه‌ویست یتویسنه ئاگدار بێ خوانه‌ناساز
بێ رازی ناین تاله ئیسلام باشگه‌ز نه‌بته‌وه . . تا نه‌بیت
به نوکهری نه‌لقه‌له گوویان . . تاشه‌ره‌ف و ریزی خۆی
نه‌خاته ژیر بیانه‌وه . . دیاره مردن زۆر ئاساتر و
پروژتره له‌مانه .

به‌لام هه‌ر چۆن بێ خۆی خاوه‌ن به‌زه‌یی تیه‌ی
لاواز و بێ دمه‌لات زۆر چاک نه‌ناسی ، بۆیه سه‌ره‌نجامی
زۆرانبازیمان یشان نه‌دا تا دلمان له‌ خسته‌ نه‌برئ و
ده‌ستمان سارد نه‌بته‌وه . .

هیوا دارم خۆی گه‌وره کۆمه‌کیمان بکا تا مان و
مردن بخه‌ینه ته‌ولاوه و به‌ بێ دوودایی باوه‌ش که‌ین به
قورئانا و بێ په‌روا و به‌ ده‌نگی به‌رز و مه‌ردانه‌وه
پشکه‌شی ئاده‌میه‌ ده‌سته‌پاچه‌کانی بکه‌ین .

نوسه‌ر

سیروان . . شوباطی / ۱۹۸۱ ز

ره‌بیمی دوومه‌ی / ۱۴۰۱ ک

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّ الَّذِينَ أَجْرَمُوا كَانُوا مِنَ الَّذِينَ ءَامَنُوا يَفْضَحُونَ
﴿١﴾ وَإِذَا مَرُّوا بِهِمْ يَتَغَامَرُونَ ﴿٢﴾ وَإِذَا انْقَلَبُوا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ
انْقَلَبُوا فُكْرِينَ ﴿٣﴾ وَإِذَا رَأَوْهُمْ قَالُوا إِنَّ هَٰؤُلَاءِ
لَضَالُّونَ ﴿٤﴾ وَمَا أُرْسِلُوا عَلَيْهِمْ حَافِظِينَ ﴿٥﴾ فَالْيَوْمَ
الَّذِينَ ءَامَنُوا مِنَ الْكُفَّارِ يَضْحَكُونَ ﴿٦﴾ عَلَى الْأَرْبَابِكِ
يَنْظُرُونَ ﴿٧﴾ هَلْ تُوِبَ الْكُفَّارُ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٨﴾

له سورتي « المطففين »

سدى الله العظيم

تم هشت نايه تهى سورتي « المطففين » كه واين
له خزمه تيانا ، دو اين بهى سوورده كه به ، كه له نورثانى
مه ككيه و له كاتيكها هاتونونه خواره وه كه وا كومه لسى

موسلمانی که مدهسه لانی مه ککه ، له ژیر نازار و سزا و
توانج و تەشەر و گاتە ی قورە یسدا ئە تەلایە وە . . نەم
نایە تە پیرۆزانە ، و نایە تە کان و سوورە تە کانی تری
مه ککه ، ئە هاتە خوارە وە تا دلخۆشیی و دزفینکیی بن بۆ
کۆمە لە موسلمانە کە ی مه ککه و بۆ هەموو کۆمە لکی نری
موسلمان - له هەموو کات و شەرتە ککا - نه کاتێکا که
به و قۆناغی مه ککه دا تی ئە پە پتی . .

به لانی ، ئەم قورئانە پیرۆزە نەخشە ی بانگ کردنە
بۆ لای خوا . . نەخشە یه بۆ کۆمە لای موسلمان - له هەموو
سەرزە ویدا - تا به پتی قۆناغە کانی بانگە واز کە لکی لـین
وەرگری و بیکاتە چارە سەری تا هەنگاو له دوا ی
هەنگاو رینگای سەخت و بر دپنک و دال و مە ترسی - به
بشتیوانی خوی گە وەرە - بپرت . .

با هەمیشە له یادمان بی قورئان بۆ بانگە رانی
ئیسلام هاتوو . . نەك بۆ خۆ تندنە وە و له بەر کردنیکی
رووت که هە ندی گۆشە گیر پتی هە ئە من . .
ئەم نایە تە پیرۆزانە هە لویستی کۆمە لای دەست

رۆشتووی شهیتان بهرامبه به کۆمه‌لی کهم ده‌سه‌لانی
قورشان دهر ته‌خهن ، ئینجا له بهرامبه‌ریا سه‌ره‌نجامی
کۆمه‌لی خواناس و کۆمه‌لی خوانه‌ناس ، له رۆژی
قیامه‌تا ، ته‌خه‌نه پیش چاو ۰۰

کۆمه‌لی شهیتان ، که ره‌فکاری هه‌موو نه‌ندامیکی
بریتیه له سووکی و بی شه‌رمی و بی ئاپرووی ، که
سه‌ری کۆمه‌لی ئیماندار نه‌کات ، وا کهم تهاق و بی
ده‌سه‌لانه وه سه‌یری خۆشی نه‌گا ، که هه‌موو ناپه‌وایه‌کی
به ئاسانی لێ نه‌وه‌شیته‌وه و به ده‌روونی نزمی
نه‌ندامه‌کانی سه‌یری ورتی زلی بۆش و فیز و ده‌مار و
کهش و فشی بی جی و شوینکه‌هوتنه‌ی خه‌له‌تاو و سامان
و تهاقی به ناپه‌وا کۆکردوی نه‌کازۆر به ئازایه‌تی
و جوامیری نه‌زانێ به جیهانی سه‌لێتی که نه‌و توانای
توانه‌وه‌ی کۆمه‌لی ئیماندار هه‌یه ! وا نه‌زانێ نرازوو
ناله‌باره‌که‌ی و لیکدانه‌وه‌ ساویلکه‌که‌ی نه‌و ، به‌سه
بۆ دیاری کردنی سه‌ره‌نجامی زۆرانبازی !

کۆمه‌لی ئیماندار کاریکێ نیه به سه‌ر کۆمه‌لی

دلپوشهوه ، نهم نه یه ویی به ندایه تی بو په روه ردگاری
دهرځا ، یتیر به هر شتو په ک بیت ..

کومه لی یماندار ناماده په فرمانه کانی په روه ردگار
بیستی و بیت به بیت په پیره ویی بکا ..

به لام کومه لی شهینان ، هر به بوونی کومه لی
خواناس ، همت به تیاچوونی خوی شه کا ، بویه هموو
وینگایه کی دپندانه شه ترته بهر بو له ناو بردنی .

کومه لی خوین مز و ستمکار خوی چاک شه زانی
به رهنجی داماو و هزاره بی دسته لانه کان شه زی ، وه
کانتی شه مان شوینی اسلام شه کهون زیان و رابواردنی
شه شه که ویته مه ترسیه وه ، چونکه اسلام بریتیه
له رزگار کردن به هموو واتایه کیه وه !

کومه لی تاوانکار که شهینتی ، قوتابخانه ی
قورئان موسلمانان دلسوزی تیا کو شه بنه وه شه ونددی بو
شه مینتیه وه دهمت بداته دل شکاندن و همت بریندار
کردنی موسلمانان کان ..

به‌لام با سه‌رنجی نایه‌ته پیرۆزه‌کان بگرین :
 قورئانی پیرۆز وه‌ها باسی ره‌فتاری سووک و بی
 ره‌ونشی کافران و سه‌رشۆپیی دواپۆزیان نه‌کا که‌وا
 موسلمان به‌ ته‌واویی و بی دوودایی سه‌ره‌نجامی بته‌ به‌ر
 چاو . وای یشان نه‌دا نه‌م جیهانه‌ به‌واو بووه و
 زۆرانبازی نه‌م جیهانه‌ هه‌ر نه‌نجامیکی بوو بی
 پراوه‌ته‌وه و له‌ بیر چۆنه‌وه و رۆزی قیامت هاتۆته
 بته‌وه . . .

وه‌های باس نه‌کا که‌ بته‌ته‌ قیامته‌ و بی‌شه‌رمیی
 و بی ویزدانیی خوانه‌ناسه‌ تاوانکاره‌کانی سه‌رزه‌ویی
 نه‌گیرینه‌وه که‌ دزی موسلمانه‌کان نه‌یانکرد :

« ان الذين اجرموا كانوا من الذين امنوا يضحكون » . .

تاوانکاران هه‌ر نه‌وه‌یان ماوو به‌ موسلمانه‌
 ئیمانداره‌کان بی بکه‌نن و گآته‌یان بی بکه‌ن . .
 نه‌بی بۆج گآته‌ به‌ موسلمانان بکه‌ن ؟
 خۆیان زۆر به‌ ته‌واو نه‌زانن ؟

خۆيان زۆر به زير و پيشكه وتوو نه زانن ؟
 خۆيان به خاوه نى ريز و پايه نه زانن ؟
 يان شانازى نه كه ن به كومه له يه كسان و
 به كگرتوو ريك و پيكه كه يانه وه !؟

بى باوه پان بى شهرمن .. سه رنجى كومه له
 گه نيوه كه يان ناگرن كه نه ئارامى و نه ئاسايش و
 نه ره وشت و نه ويزدانى تيا دست ناكه و يت .. زۆر
 بى شهرمن .. له جياتى نه وهى ئاوپى بده نه وه به
 لاي ئاپرووى تكاويانه وه . كه هه موو بى ئاپروويه ك
 ده وهى داوون . به موسلمانه ئيمانداره بى دهسته لانه كان
 بى نه كه نن ..

موسلمانه كان بى تاوانن .. ته نها نه وه ديه له وان هيه
 هه زار بن ، يا بى ده سه لات بن و نه توانن خۆيان له ستم
 و ده ست دريژى پاريزن وه يا له بهر ريز و ئاپرووى
 خۆيان ، خۆيان نه كه نه هاوشانى نه فامان ..

موسلمانان يويسته بى باك بن .. ستم و

دهست در تیزی کافران هیچی تیا بهسه نیه ، چونکه
نه مان هه لگری بیر و باوه پریکی و هها بهرز و پیروژن
به دزایه تیی کافران هیچ زیان بکیان بی ناگات ..

گاتنه و ینکه نینی نه فامی بی شووره بی به موسلمان
ره وشت بهرز ، زور ستمه ؟ به لام موسلمان شوینکه و تهی
نه خسته ی بهروه رد گاره .. بهروه رد گاری مه زن
فه زمانی به سه را داوه نارام بگری .. هیچ به ره آستی
و بهرگریه ک ناگاتنه نارام و دهروون بهرزی ..

« واذا مروا بهم يتغامزون » •

ره قاریکی تری ناشیرینی خوانه ناسان نه مه به
کاتی موسلمانن به لایانایه پایه ، هه و لیان نه دا
به جاودا گرتن و ئی سارده تی جور به خور بيشکتن ،
بو نه وهی له بهر چاوی خه لقیان بخن و مهرد میان
لی دوور خه نه وه - که نه مه میش چه کی که سائیکه که
ههست به روو خاوی و بی ترخی خویان ده گهن - وه تا
ههست به که می خوی و لاوازی ریازه که ی بکات و

شەرم بیکرتی ۰۰ دیارە ئەمەش لە مروفی بێ نرخ نەبو
لە کەسی تر ناوەشتەو ۰۰

« واذا انقلبوا الى اهلهم انقلبوا فکھین » ۰۰

ئینجا دوای ئەوێ بە نارەزووی دەروونە
لارە کەیان بە موسلمانەکان بێ ئەکەن و گائەیان
ئەکرد ، بە فیز و دەماریکەو ۰ بەو بەری خۆ بەسەندی
و لە خۆ رازیبی بوونەو ۰ بە روویەکی هەمە جۆر و اە
خۆ بایی بوونەو ۰ ئەگەر پانەو نائ و مائ و کەس و
کاریان ۰ گواپە سەرکەوتیان بە دەست هتاو ۰ بێ
ئەوێ هەست بە تاوانە کەیان بکەن و لۆمە و گەلەبە ک
لە خۆیان بکەن ۰۰

ئەمەبە هەست و هۆشی مردوو ۰۰ کۆمەلی نەفامی
هەر ئەندامیکێ بدوینە خۆی بە زانایەکی چاکوێست
ئەداتە قەلەم ۰۰ کەچی بۆ هەموو دز و جەردە و
خراپوێستیک باوەشی خۆشەوێستی ئەکاتەو ۰ بەم
شێوە نالەبارەش دزی ناقە کۆمەلی پاکی ئادەمیزاد
ئەوێستی ۰۰ بەم شێوەبە ئەبێتە دژدە و بێ بەروا پراوی

ئادەمىيە دەست و دەم و دل و دەروون پاكەكان ئەكات ..
ئىنجىا بىئەشمىي و بىئەپروويان ئەسنور دەر
ئەچىئ :

« واذا راوهم قالوا : ان هؤلاء نضالون ! » .

وہ کاتى چاويان بە ئيماندارەكان بەكوتايە
ئەيانوت : ئەمانە گومپران !!
ئەمانە گومپران !!

هەررەك خۆيان شوئىكەوتەى چاكترين رىياز و
بەرزترين ياسا و پاكترين رەونت و خووبن .. خۆيان
رىنگاى راستەقىنەيان دۆزىتتەو و موملئمانەكان سەريان
لئى شىوابى و لە خۆشى و كامەرانى و سەربەرزىي و
بايە و بلە بىئەينەكەى ئەوان بىئەش بووبن ..
زۆر سەبرە .. ستەمكاران ، بىئەپرووان ،
دەستدريژىي كەران ، لەسنوور دەرجووان ، بىئەپرووانان
و بىئەرخان گومپرايى و سەرلئى شىوانى خۆيانيان لە بىر
ئەچىتەو و باسى هىدايەت و گومپرايى ئەكەن .. وە

به و به پری متمانه و به خودا بهرمینه وه ئیمانداره خواناسه کان
به گومرایی و سه لئی شیوان و له رتی راست ده رچوون
تاوانبار نه کهن .

به لئی ، نه مه هه لویستی تاوانکارانه . . شه رم
نایانگری و ته ریق نابنه وه کاتی به ناپه وا بهریاری
نه شیوا و نه گونجاو نه ذهن . . هیچ به شوورده بی نازان
دهستی چه وریان بسوون به سه ری بی تاوانانا و
پاگانده ی نابهجیان بو بکهن . نه مه سروشتی هه موو
تاوانکاریکه به دریزایی میزوو . نه مه یس نه و به پری
ناپه وایی و له سنوورده رچوونه . .

نه فامان کاتی پایه ی قه لای ستم و جه وریان که وته
له رزه ، نه ویش به وریا بوونه وه و له راستی
گه یشتنی کۆمه ئیکی ئیماندار ، نچارن - وه که به نا نه به نه
به ر زۆر و ستم - به نا به رنه به ر پاگانده و وته ی
نابه جتی ، تا کۆمه ئی راستی ویست له به ر جاوی
ناده مه کان تاوانبار که ن . . جا له پتسه وه له به ر
بی ئاگایی خه لکی و ده رنه که وته ی هه لویستی کۆمه ئی

نيماندار به کرده وه له بهر چاويانا ، به و پر به درؤ و
 فيناني خوانه ناسان شه کريت ۰۰ شه مني دياره تنک
 هه لچينيک به کومه لي موسلمان به لام تاکه چاره سر
 بو بريني شه قوناعه سه خته پشت به ستن به خوا و
 دل به ستن به فرمانه کانيه وه و نارام و دان به خودا
 گرتن و به رده وام بوونه له سر ره وتي راسته فینه به پتي
 نه ختمی به روه ردگار ، به بي دوودلي و ناوردانه وه
 و خو خلا فاندن ۰۰

شه هه لويسته ناپه وايه ي خوانه ناسان ، شه ونده
 بي جي و نه گونجاوه ، قورثاني يروز به و به پري گاته
 بي کردنه وه باسيان شه کا ، کهوا شه ونده ساويلکه و منالن ،
 خويان هه ل شه قورتن له کارينکا که به هيچ شيوه به ک
 کاري به رشاني نه وان شه ۰۰ له ساويلکه بي و بي ره وشني
 و نه زانکاري خويانه وه به وا شه هه لويسته ناشيرينه
 شه گرنه به ر :

« وما ارسلوا عليهم حافظين »

کي ناردوتي به دوايانا و ده سه دامتيان بووه ؟

کئی ٹهوانی به چاودنیر و سه ربه رشتیار و درگرتووه ؟
 کئی هه لسه نکاندن و ناسینی موسلمانان کاتی به وان
 سپاردووہ ؟ کہی پیوسته ٹهوانی نه قام و نه زان و هه رزه به م
 کاره گه وره به هه لسن ؟ نه وه کہی کاری سه رسانی
 ٹهوانه ؟ ٹهوانی گیل و چاوبه ستر او کہی توانیویانه خویشان
 بناسن وه یا خویشان چاک بکهن تا بیان هوی به نده راسته قینه کانی
 خوا بناسن و راستیان بکه نه وه ؟

به هر شیوه به ک بوو زیبائی سه رزه ویی ته او بوو ،
 سه رنه جامی زورانبازی نیوان نیسلام و کوفر ، له قوناعی
 سه رزه وییدا ، برایه وه و کومه لی خوانه ناسی بی ویزدان -
 له هه موو چهرخ و شویتیکا - چندئی دهستی رویشست
 درینیی نه کرد ..

تا توانیان موسلمانان به ند کرد .. سه ریان برین ..
 به مشار دایان هتتان .. به شانهی ناسین گوشت و
 بیسقانان جا کردنه وه .. هه لسان دانه ناو ناگره وه
 و داخیان کردن .. له سیداره یان دان .. به هه موو
 شیوه به کی تر شهیدیان کردن .. تا توانیان له بازار و

سزا و ئەشكەنجە و گالتە و فشەى نابە جى و يىكەين
 دريئيان نە کرد . . كۆمەلى موسلمانىش دامەزراوتر لە
 شاخ بەوپەرى ئارام و خۆگرتەو ، بە خۆين مزان و
 ستمكارانسان سەلماند ، هېچ هېزىكى خوانەناس -
 هەرچەندە دەسەلاتى زۆر بى - نانوانى ئەوان لە خنستە
 بەرى و لەرزە بخاتە دلپانەو . . پشان سەلماندن ئەو
 بىروباوەردى ئەوان شوئى كەوتوون ئەومندە بە هېزە ، هېز
 نىبە بتوانى لە بەردەم رووناكى و هېدايەتيا خۆى بگرى . .
 كەواتە نوپ بە سەر سەربازانى سەيتان وا خۆيان ماندوو
 ئەكەن . . پشان سەلماندن كە ئەگەر ستمكاران دەستيان
 بپروا بە سەر لاشە و خۆين و گوشتا ، بە هېچ شىو بەك
 دەستيان ناپروا بە سەر دلە هۆشارە پى ئە ئىمانە كانياندا . .
 بەلى ، هەر چۆن بوو زىيانى سەرزەوى كۆتايى
 هات و هەموو كۆمەلە نەفامىبە كان بە كارى ناپرواى
 خۆيان هەئسان دزى بەندە گوپرايەلە كانى خوا و ئەمانىش
 پياوانە ، مەردانە پالەوانانە لە بار دەمياننا ئاراميان
 گەرت . .

وا تېستېش روژى قېامته ۰۰ روژى بې دمه لانسى
و بې كېسى و بې سامانیه ۰۰ نه مړو روژيكه ، یتفه بهران
و فریسته كان پيوسته ماوه بخوازن بو ته وى قه بكن .
روژى سخت و ناهه موار هاتونه یتفه وه و هرچې
دروستكراوى خوا هه يه ، ددسته پاچه دا نه كه ویت ۰۰

كوان سته مكاران ؟

كوان ددست روښتوان ؟

كوان جه لاده كان ؟

كوان خوښ مزه كان كه ئاده مېزادى هه زاربان

كرد بووه تېچېرى خوښان ؟

كوا كومه لى شه يتان كه بهرام بهر به موستمانه كان

درېغې نه نه كرد ؟

هه موويان ئامادهن ، به لام ددسته پاچه و بې ددسته لات ،

مال كاو و سرگهردان ۰۰

نه كوا كومه لى چا كوېستى خواناس ؟

هه موويان ئامادهن ۰۰ به لام به سهرى بهرز و

روومەتی گەشاو و دلی شادمانەو . .

ئەمڕۆ نۆرە ی کۆمەلی خواناسە پاداشتی خزی
و درگرتەو . .

ئاوانکاران بە تەمای ئەم رۆژە ناھەموارە
نەبوون ، کەچی وا قەلب بوونەتەو ناوی و یەخە ی پێ
کرتوون . .

ئیجا دوای شادبوونی خواناسان بە زیانی بەھەشت
و خوانەناسان و بێ باوەپانیش بو دۆزەخ نیرران ، ھەر
کۆمەڵکیان شوینی ئەوی تریان نەبینی . .

موسلمانان لە خوئینی و رابواردنی دڵپرفیتی
بەھەشتا و بەینا و بەین بە دیداری پەرورەدگسار شاد
نەبنەو . کافرانی لە گەل ئەو دا کە لە بینی خوا
بێ بەش و ناویند ئەبن و ئیش و نازاری ئەم نەبینە
ئەچیزن ، لەو لاوە لە خوئینی و شادمانی و رابواردنی
بەھەشت بێ بەش ئەبن و بە سزای سەختی دۆزەخیس
ئەگەن . .

موسلمانانہ کان لہ شویتی رازاوه و دل رقتی
 خوئیانه وه به سر چارپای به ههنته وه به خوئی
 و کامه رانیه وه خه ریکی رابواردن ، و سهیری نازار و
 سزای دوزمنه خوانه ناسه کانیاں نه کن ، نه وانهی که
 له جیهاندا درینیاں نه نه کرد و همه جور رنگایان
 نه گرتنه بهر بو دل سارد کردنه وه یان . . سهیریان
 نه کن به دست چه په دوو که ل و گرمه و ناله و نازاری
 سخت و بلیسهی ناگری گپ به کپی دوزه خوه گیریان
 خواردوه :

« فالیوم الدین امنوا من الکفار یضحکون • علی الأرانک
 یظفرون » •

ناله م روزه دا و لهم هه نویسته دا موسلمانانہ کان
 پر به دل به کافره سته مکاره کان پی نه که تنه وه . .
 تولهی خوئیان بکه نه وه . . به وبه پی خوئی و کامه رانیه وه ،
 بالیان لی داوه تنه وه . .

رابواردن و یکه نینی کافران به موسلمانانہ کان
 له سر زه ویدا ، بو ماوه یه کی که م بو ، به لام رابواردن

و یتکه نینی موسلمانه کان به کافران له قیامه تا
 همیشه و بهرده وامه .. کافران به نارپه وا دزی
 موسلمانه کان شه وستان و بیان پی شه که نین .. به لام
 موسلمانه کان زور جینی خۆیه تسی ئاوا خواى خاوه ن
 دهسلات ماوه بیان شه تا تۆله ی خۆیان له کافران
 بکه نه وه ..

وه کافران چه ندی دهستان رویشنبی ، سه ره نجامی
 ههردوو جیهانیان رووپه شیی و سه ر شوپری بووه ، به لام
 موسلمانه کان خۆشیی و رابواردسه که ی به هه شیان
 هه میسه ییه و ، له ژبانی ههردوو جیهانیاندا ، هه ر چۆن
 بووی ، هه ر سه ره رز و رووسووز بوون .

ئهمه یه باداشتی کۆمه لی گزیکار و بی ویزدان :

« هل توب الکفار ما کانوا یفعلون ؟ » ..

له کۆتایدا قورئانی یه رۆژ به گاته یه کی جه رگ
 به ره وه به رسیار شه کا : ئایا کافران له سه ر شه
 کرده وانهی که بیان هه شه ستان ، باداشتیان وه رگرت ؟!

بادانست !!

ئەوبەپى گاتەپىي كوردتە ۰۰

چۆن بادانشتىك ؟!

ئەو بادانستەي كە سزاي سەختى دۆزەخ بىت ! مەگەر
خوئى گەورە خۆي بزائى ئەو سزايە چەند سەختە ، چونكە
ئەوئى بۆ ئىمە باس ئە كرىئ لىي ، بە پىي بىر و ھەستى
ئىمەيە ۰۰ ۰۰ ۰۰ تا رۆزى خۆي نەيەت نە بەھەشت و نە
دۆزەخ كەس نازانئى خۆشىي و ناخۆشيان چۆنە و
چەندە !

خوئى گەورە وىستى دلخۆشىي كۆمەلە كەم
دەسەلانە كەي مەككە بىدانەو ، چونكە سزا و ئازارى
بىت بەرستە كان^(۱) زۆر بە تىن بو ، كوپى ئەو بىست لە بەر

(۱) نەفامان وائ لىك ئەدەنەو لەم چەرخەدا بىت بەرسىي
نەماو ، نازانن جگە لە موسلمانە
شويتىكە و تەوۋە كانى قورئانى پىرۆز ، ھەموو كەسى
لە بەيانىيەو ھەتا ئىوارە دەست بۆ چەندەھا
بىت پان ئەكاتەو و بە گۆيى چەندەھا بىت ئەكات
و ھل بۆ چەندەھا بىت كەچ ئەكات !

شالوویا خۆی بگریت ۰۰ خوایش خاوهنی بهزه ییه و
چاوی له کۆمه له کهمه دلسۆزه کهی کلا ناکات ، چونکه
نهو کۆمه له کهمه تۆوی چاکه یه له هه موو سه رزه ویدا ۰۰

که موسلمانان سه رنجی هورثانی پسرۆز شه ترن
وا بهم شیویه باسی تیش و نازاره کانان شه کات ، دلان
فینک شه بتهووه ۰۰ چونکه پهروه ردئاری به ده سه لاتیان
باسی تهنگاوی تیش و نازاره کانانی کردووه ، وه
خۆی چاک ئاگاداره و چاوی لیسانه وه ، جا شه گه ر بو
ماوه یه کی دیاری کر او ماوه ی کاعران بدا ، نه وه ناگه یه نئ
دهست بهرداری موسلمانان کان بووه . جا ههست کردنی
موسلمانان کان بهم خۆشه وستی و چاودیرییه خاوییه ،
به سه نو ساپژ کردنی زامه کانی دلان و دامه زرانندی ۰۰
خوای گه ور چاوی له گاته و توانجی ناوانکارانه ، که
چۆن نازاری ئیمانداره کان شه دن ، وه چۆن ییان را
شه بویرن ۰۰ له گه ل شه و ناسه رمی نایانگری و له
سه ر کرده وه ی منالانسه یان به شیمان نابنه وه ۰۰ خوای
گه وره شه مه هه موو شه بتی و له به پراوه بیگه رده که یا باسی

نه کا . . که واته ، یتویسته له قولایی دئی هموو
 موسلمانیکا جیگیر بیی ؛ نه رفته سووکانهی تاوانکاران
 له ترازووی خوادا شتیکی زۆر که ووره به و هرگیز
 چاویۆنسی لئی ناکا و به سه ریا ناچی . . دیاره نه مه
 به لای دئی ئیمانداره وه زۆره نه کهر بیت و سه رنج
 بگریت . هرچهنده تیش و نازاری زۆر بی و زامه کانی
 به سو بن . .

جا که خوای گه وره - جل جلاله - بهم شیوه
 پر سام و هه به ته گاته نه کان به پرو و ههست و
 هۆشی تاوانکارا و هه ره شهی قیامه تیان لئی نه کات ،
 له وانه به دئی رهشی به تاوان داپۆشراویان ههستی بی
 نه کات . .

به لام نه مه گرنگ نیه ، چونکه نه مه دلنه وایه
 بو ئیمانداران که به ههست و دل و دهروونی روونیان
 ههستی بی نه کهن و نه زانن چهنده به ترخه ؛ بۆیه نه و به پری
 هینی و نارامیان دهست نه که وئی . .
 دل به له ئیمانگان که سهیری دئی

رمش هه لگه پراوی دوژمنان نه کهن به رامبه ریان و که
 سه رنجی ریز و نرخی خویان شه دن به لای خواوه ، که
 چون خوشی و حسانه وهی به ههنت و ریز و پایه به رزی
 جیهانی بهرز و بالآ (الملاً الأعلى) ی بی به خسیون ، وه که
 سه رنجی سووکی و بی نرخی دوژمنان شه دن به لایه وه
 که چون سزای سهختی دۆزه خی بو شاماده کردوون ، یتیر
 با سووکی و ریسوایان له جیهانی بهرز و بالآ دا
 بووه سنی . . کاتی ههنت بهمه نه کهن نه هه نویستی
 هیز و نیمانه وه راسته و خۆ تامی بهری شیرینی نیمانه که یان
 نه کهن و به جوانی سه ره نجامی خۆیشان و دوژمنانیشان
 دینه بهر چاو . . بهمه به جاری کاری سزاو سازار و
 گالته و توانیج و ته شهری تاوانکاران و که می و کهم
 هیزی خویان له سه ردل و میشکیان نه شو رینه وه . هه تا
 جاری وا نه بی هه ندی دل ، که جواتر به ستراون به
 خواوه ، نه و تالی و سوژی بهی که بیان نه چتر ریت
 نه یته مایه ی خوشی و شادمانی کاتی به وردی و به
 جوانی سه رنجی به یته کانی بهروردگار نه گرن . .

نه مه به جوانی دهری نه خا که و تانکه
 دلخوشکهر و به این بو موسلمانه چه وسواوه بی دسه لاته کان
 - له هه موو کات و شوینکا - به رامهر به ره رفاری
 منالانه و سزا و نازاری ناپه ووا و گائته و توانجی بی
 جیی تاوانکاران نه م برپاره خویبه یه که برتییه له :
 به ههشت بو یمانداران و دوزهخ بو کافران ..

نه وه بوو یغه مبهری خوشه ویشش - صلی الله علیه
 وسلم - له هه موو هه لوستیکا ته نه نه م به بنه ی نه دا
 به یمانداران ..

بو نمونه : کاتی که یغه مبهری خوشه ویشت - صلی
 الله علیه وسلم - دای به لای خیزانی یاسردا - خوالیان
 رازی بیست - فرمانی بی دان به بهر که گرتن و به رامهر
 به مه مزده ی به ههشتی دانجی ..

وه کاتی موسلمانه کانی مه دینه به یمانی عه قه به ی
 دوو میان له گه ل یغه مبهردا - صلی الله علیه وسلم -
 نه بهست .. برسیاریان لی کرد نه گه نه وان سهرومالیان

بکه نه قوربانیی بو پاریزگاریی خوی و نایینه کھی ، له
نه نجاما چیان بو نه بیت ؟

فرمووی : به هشت ! نه وایش به و به پری خویشیه وه
دهستان دا به دهسته وه و به یمانی کۆلنه دان و واز نه هینانان

••

جا با هه موو موسلمانیک ناکای له مه بیت ، که وا
هه وۆ و کۆششی موسلمان بو سه رکه وتی دنیایی نیه ، به لکو
به هشت تاکه ناواتی موسلمانی ئیشکهره !

به لام سه رکه وتی کۆمه لی موسلمان له م جیهانه دا و
پشت شکاندنی کافر و دوزمه کان به هیچ شیوه یه ک
قورئانی مه ککه باسی نه نه کرد له شیوه ی دل دانه وه ی
موسلمانه کانا !

به ئی ئازیزه کانم ، قورئانی یروژ به یتا به یتا
ته هاته خواره وه تا دلی موسلمانه کان بر بکا له
ئیمان و بهو ئیمانه خواییه به روه رده یان بکا ، تا بتوانن

شهرکی سرشانیان بهن به ریوه ، جا زور پتویست بوو
 تم دلانه به جوانی پروه رده بکرتن ؛ به شیوه بهک هینز
 و پینزی و درگرن تارمه بای نه فامی نه توانی ملیان
 بی که چ بکا ، وه خویشان و به رزه و ندییه کانیاں و هاله
 بیر بچینه وه ، له کاتی ههول و کوشش و به خشمیندا
 و له کاتی چه رمه سرئی و نازار و سزای ناپه وادا به
 هیچ شیوه بهک بیر له دمه سلات و رابواردنی سر زه ویی
 نه که نه وه و جگه له ژیننی به ههشت چاوه پوانی هیچی تر
 نه بن .. پتویسته دلئی ئیمانداره کان و هاله پروه رده بکرتی
 نائمه گرهات و ژینانی سر زه وییان هه مووی تاقیکردنه وه
 و چه رمه سرئی و سزای بیرلی نه کراوه و بی به نیی و
 قوربانیدان و به رگه گرتن بوو ، بتوانن به ئارامه وه
 بیرون ، بی نه وهی به نه مای پاداشتی سر زه ویی بن ، نه گره
 چی نه و پاداشتهش پهره سندننی بانگه وازی ئیسلام و
 سرکه و تنی کومه لی موسلمان بیت ..

جا کاتی خوا کردی و نه م کومه له موسلمانه
 و هاله پروه رده کرا ، که واتنی بگا ژینانی نه م جهانه

برتیه له به خشین و قوربانیدان بی نهومی به نهمای
 هیجی لهم ژبانه بی ، وه نهنیا به تهمای پاداشتی
 روژی دوایی بوو ، وه سه ره نجامی زورانبازی رهوا و
 ناپه وای لهوی چاوه پئی کرد ، وه چاکی و پاکی دلی
 موسلمانان کان به راستی ده گهوت و نهو به یمان
 و به لئنهی که به خوای دابوو بر دینه سه ره ، خوای گهوره
 سه ره که وتی نه م جیهانه بان یتشکهش نه کات و کاروباری
 سه رزه ویی نه خاتنه ده ستانه وه ، نه ممش نه که له بهر
 خاتری موسلماتیتی و راستگویی و پیاوچاکی کومه لئ
 موسلمان ، به لکوله بهر نهومی نه م کومه له موسلمانان
 جیبی متناهی بهر و مردگار و بو نه وه نه شی هه سوراندنی
 کاروباری ناده مزاده کان بدانه دهستی ، تا به فرمانی
 خوا هه لیسوو پیتی و له سایه ی قورئانا بیان هه ستنه وه
 به لئی هه کومه لئی به رزه و نه ندی نه م جیهانه ی خسته
 پشت گوئی و به پئی فرمانی خوای گهوره که رته ری و
 نارامی گرت تا نهو کاته ی که خوای گهوره دیاریسی

کردوو، بۆ سه رخستی کۆمه ئی موسلمان ، هه ر شه بیته
شه و کۆمه له سه رکه وئی تاناده میزاده کان نامی ژیبانی
سایه ی قورشان بکه ن .

له کۆتاییدا وای به جوان شه زانم هه ر به که مان
پسری نه دل و ده روونی خوی بکاته وه و له گه ل
پهروه ردگاریا په یمان تاره بکاته وه و بلی :

خوابه یارمه تیت ..

خوابه کۆمه کیت ..

خوابه نارام و به رگه گرتمان پی به خنیت تا به و
شیه به بیر له نیلام بکهینه وه د هه ولێ بۆ بده ین که له
قورخانه یی روزه که تا بریارت داوه و موسلمانه پیشینه کان نه
سه ری رۆشتوون ..

خوابه یارمه تیت .. تا هه مت و هه ژشان کۆ
بکهینه وه و بریاری شوینکه وتی رینهازه که ت بده ین تا
کۆتایی ژبانمان ، پی بیر گردنه وه له شه نجامی زۆرانازی

ثم جبهانه ، وه ناكه ثاواتماز ره زامه نديى نؤ و
سه ربه رزيبى قيامه تمان بيت ••
سبحان ربك رب العزة عما يصفون • وسلام على
المرسلين • والحمد لله رب العالمين •••

رقم الايداع في المكتبة الوطنية ببنغازي ١٢٢ لسنة ١٩٨٥